

Ex-OKAN'er in de klas

Tips voor leerkrachten

OKAN De Taalboom

Voor verdere vragen of
ondersteuning:

vervolgschoolcoach@voxpelt.be

OKAN De Taalboom

Vorbereiding

- 1 Bekijk het doorstroomdossier.
- 2 Bereid de klas voor op de komst van de nieuwe leerling, om integratie te stimuleren.

Zou hij het spannend vinden? Hoe zou jij je voelen als nieuwe leerling in een vreemd land? Wat vindt hij misschien moeilijk of spannend? Wat kunnen wij doen om te helpen?

- 3 Kies voor een strategische klasplaats:

- dicht bij de leraar;
- naast een sterke leerling die bereid is om te helpen;
- niet naast een andere ex-OKAN-leerling.

4 stel een buddy aan die de leerling wegwijs maakt in de klas en op school.

5 Geef de leerling een rooster waarop alle lessen en lokalen staan.

Zie bijlage 1: lessenrooster

6 Noteer samen met de leerling welke materialen hij mee moet brengen op welke dag.

Zie bijlage 2: mijn boekentas

Vóór een nieuwe les(senreeks)

1

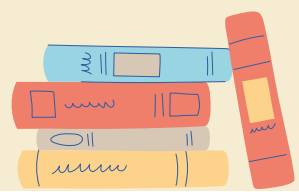
Pre-teaching

- Geef zwakke leerlingen alvast een inleiding over het volgende lesonderwerp of overloop een instructie die tijdens de volgende les aan bod komt.
- Zet de PowerPoint vooraf online.
- Laat de leerling (eventueel samen met jou) alle kernwoorden van de volgende lessenreeks alvast markeren en vertalen, zodat hij zich tijdens de les kan focussen op de inhoud.
- Maak de leerling vooraf alvast vertrouwd met een bepaald hulpmiddel.

Bv. Tijdens de les PAV worden berekeningen gemaakt, maar de ex-OKAN-leerling kan geen maaltafels -> introduceer vooraf de maaltafelkaart, zodat de leerling tijdens de les op eigen houtje mee kan werken.

2

Geef lees- en luisterteksten die tijdens de les aan bod komen, op voorhand al mee naar huis.

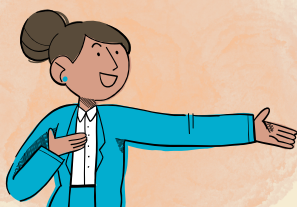

Taalgebruik leraar

1 Spreek standaardnederlands (vermijd tussentaal).

2 Zorg voor visuele ondersteuning.

Uitbeelden

Filmpje

Afbeelding

3 Geef een duidelijke instructie.

- Gebruik de imperatief als werkwoordsvorm.

"Jullie mogen nu allemaal je boek op de bank nemen."

"Neem je boek op de bank."

- Verdeel een lange instructie in meerdere stappen.

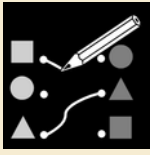

Maak eventueel een stappenplan met checklist.

- Bied indien nodig een verlengde instructie aan.

4

Verduidelijk instructies met pictogrammen en onderstreepte werkwoorden.

A) Verbind de woorden met de juiste vertaling.

Via de website Sclera Picto's vind je pictogrammen om makkelijk te kopiëren en plakken.

5

Lees teksten voor om indirect uitspraak aan te leren.

6

Parafraseer een foute uitspraak in plaats van de fout te benadrukken.

Rick heeft mij geholpt.

Fijn dat Rick jou heeft geholpen.

Tijdens de les

- 1 Bied een woordenlijst aan die de leerling tijdens de les kan gebruiken.

Zie bijlage 3: woordenlijst

- Zorg dat de leerling voor elk vak een eigen woordenlijst maakt.
- Gebruik de woordenlijst als pre-teaching en/of tijdens de les.

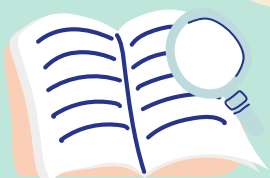
Pre-teaching

- 1 Markeer samen met de leerling de kernwoorden van de volgende les(senreeks).
- 2 De leerling noteert de woorden en hun vertaling in de woordenlijst.

Tijdens de les

- 1 De leerling schrijft tijdens de les onduidelijke woorden op.
- 2 De leerling vertaalt de woorden tijdens de les of thuis OF de leraar verklaart op vrije momenten woorden.

- Bied een moment aan buiten de les om de nieuwe woordenschat te overlopen.

2 Laat hulpmiddelen toe om te vertalen.

- Bijvoorbeeld een woordenboek of vertaalapp

Sommige apps hebben een spraakfunctie die tegelijkertijd twee talen vertaalt, waardoor je makkelijk een gesprek kan voeren.

Via de Google Translate app kun je met je camera een pagina in zijn geheel vertalen.

3 Werk met spreek- en schrijfkaders.

☐ een kader dat aanzetjes biedt voor een juiste opbouw.

Schrijf- en spreekkader

Ik wil mijn mening geven over ...

Ik vind dat ...

Ik heb een aantal argumenten om mijn mening te ondersteunen.

Ten eerste is het namelijk zo dat ...

Ook ...

Een ander argument is ...

Bovendien...

Om al die redenen ben ik dus van mening dat...

- Dankzij een taalkader kan een leerling toch deelnemen aan de opdracht.
- Kies zelf hoe uitgebreid het kader is: een leerling met veel moeite geef je best een meer gedetailleerde versie.
- Extra ondersteuning: geef de leerling woorden die hij in zijn tekst moet gebruiken.

uit: Eerst OKAN. Nu IK KAN!

Scan de QR-code voor
meer voorbeelden

4 Werk met Kurzweil of Sprint indien mogelijk.

= software voor leerlingen met lees- en schrijfmoeilijkheden (veel scholen hebben hier een licentie voor).

- Leest zinnen voor;
- leest voor wat er getypt wordt;
- voorspelt woorden tijdens typen;
- controleert spelling;
- vertaalt woorden;
- kan offline gebruikt worden.

5 Geef de leerling extra tijd...

- ... om na te denken als je hem een vraag stelt.
- ... om een opdracht te maken.

Vergeet niet dat een anderstalige leerling zich altijd moet focussen op twee dingen tegelijk: taal en inhoud.

6 Kies bij oefeningen voor...

- ... een juist niveau: soms is het beter om extra in te zetten op de basis.
- ... een realistisch aantal: in plaats van tien gelijksoortige oefeningen, laat je een trage leerling er vijf maken zodat hij niet het gevoel heeft altijd achter te lopen.

7 stel de ingevulde cursus online beschikbaar.

8 Haal de anderstalige leerling niet weg uit een groepswerk.

Contact tussen leerlingen stimuleert integratie en taalverwerving.

9 Spreek met de leerling af dat hij zijn pennenzak aan de linkerkant van de bank legt als hij een vraag heeft.

Anderstalige leerlingen hebben vaak veel vragen, maar durven ze niet te stellen.

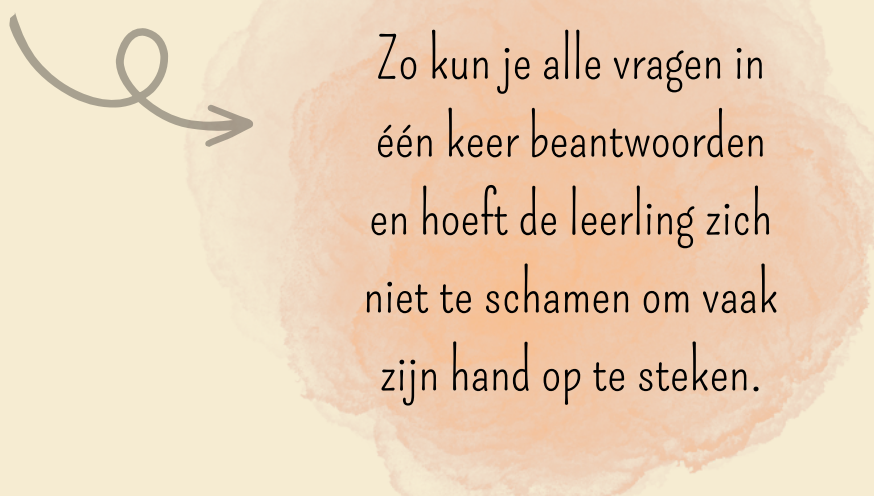
Anderstalige leerlingen willen zich net zo 'normaal' voelen als hun klasgenoten.

10 Moedig de leerling aan, focus op positieve feedback en geef hem tijd om zich aan te passen aan de nieuwe omgeving.

Evaluatiemomenten

- 1** Geef de leerling op voorhand teksten mee naar huis die op een toets of het examen gebruikt worden.
- 2** Overloop de vragen mondeling (bv. klassikaal).
- 3** Laat de anderstalige leerling alles markeren wat hij niet begrijpt.

Zo kun je alle vragen in één keer beantwoorden en hoeft de leerling zich niet te schamen om vaak zijn hand op te steken.

- 4** Bied de mogelijkheid om een toets of examen mondeling af te leggen of mondeling te verduidelijken.

5 Kies alternatieve evaluatiecriteria.

- Trek geen punten af voor spelling of zinsbouw.
- Wees realistisch: is het eerlijk dat ik een anderstalige leerling op dezelfde manier beoordeel als zijn klasgenoten?

6 Geef extra tijd.

Een anderstalige leerling focust op inhoud én taal.

Met minder oefeningen bespaar je tijd en kun je alsnog correct op inhoud evalueren.

7 Sta hulpmiddelen toe.

- Voorbeeld 1: sta een atlas toe bij een oefening over Europese landen.
- Voorbeeld 2: laat een leerling die nooit Frans heeft gevolgd een woordenboek gebruiken om zinnen te formuleren of geef hem een schema met de werkwoordtijden.
- Voorbeeld 3: laat het tijdens een presentatie toe om een spiekbriefje te gebruiken.
- Voorbeeld 4: laat een leerling die geen kennis van maaltafels heeft een maaltafelkaart gebruiken.

8 Bekijk of examenspreiding mogelijk is.

Voor sommige
anderstalige leerlingen
is studeren nieuw en
extra moeilijk in een
vreemde taal.

9 Bekijk of de leerling zijn examen kan maken in een apart lokaal met extra ondersteuning.

10 Beoordeel op een eerlijke manier.

- Focus zo veel mogelijk op het proces dat een leerling doormaakt, in plaats van op de resultaten die hij behaalt.
- Beoordeel vakinhoudelijk, niet op taal.

11 Aanmoediging doet wonderen.

Na de les

1 Zorg voor remediëringmomenten als je merkt dat iets moeilijk verloopt.

2 Hou de leerling ook buiten de les goed in de gaten.

Hoe is hij op de speelplaats,
tijdens een klasactiviteit,
tijdens een uitstap?

3 Meld observaties in het leerlingvolgsysteem, zodat vervolgschoolcoaches hun leerlingen goed kunnen opvolgen.

4 Maak mentaal welzijn bespreekbaar.

Zie bijlage 4: emoties

Zie bijlage 5: mentaal welzijn

Helpt om te weergeven
wat de leerling voelt als
hij het niet kan
uitleggen.

Bespreek wat de leerling
kan doen als hij niet goed in
zijn vel zit.

5 Stel samen met de leerling een toekomstplan op.

Welk doel heeft hij voor ogen?
Welke stappen moet hij ondernemen om dit doel te bereiken?

Leg uit waarom school een belangrijke rol speelt in dit stappenplan.

6 Schep duidelijkheid op Smartschool.

- Streef naar uniformiteit: spreek met collega's af dat elk vak over dezelfde mappenstructuur beschikt (bv. opdrachten, verbeter sleutels, PowerPoints).
- Formuleer een opdracht in de schoolagenda zo duidelijk en volledig mogelijk.

Bijlagen

- 1 Fiche 1: Lessenrooster (incl. lokalen)
- 2 Fiche 2: Mijn boekentas
- 3 Fiche 3: Woordenlijst
- 4 Fiche 4: Emoties
- 5 Fiche 5: Mentaal welzijn

zie volgende
pagina's

LESSENROOSTER

MAANDAG

DINSDAG

WOENSDAG

DONDERDAG

VRIJDAG

1

2

3

4

5

6

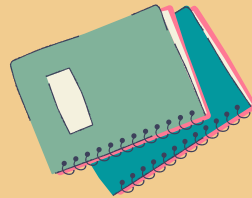
7

8

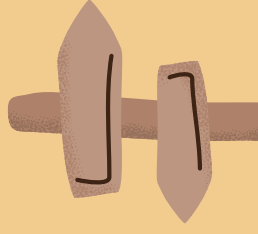
9

NAAM: _____

MIJN BOEKENTAS

MAANDAG

Handwriting practice area for Monday, featuring a light green background with ten horizontal dashed lines for text entry.

DINSDAG

Handwriting practice area for Tuesday, featuring a light green background with ten horizontal dashed lines for text entry.

WOENSDAG

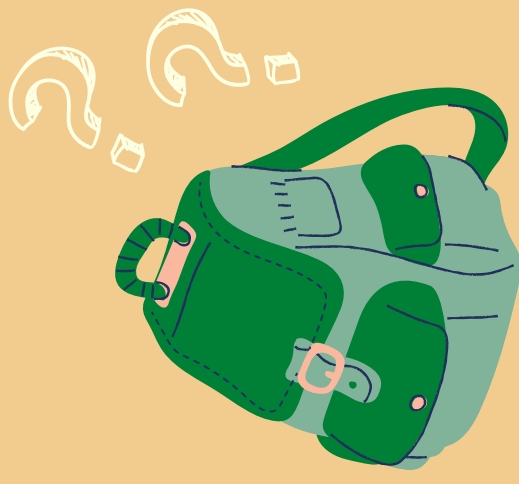
Handwriting practice area for Wednesday, featuring a light green background with ten horizontal dashed lines for text entry.

DONDERDAG

Handwriting practice area for Thursday, featuring a light green background with ten horizontal dashed lines for text entry.

VRIJDAG

Handwriting practice area for Friday, featuring a light green background with ten horizontal dashed lines for text entry.

IK VOEL ME...

blij

tevreden

feestelijk

moe

bang

verdrietig

boos

slechtgezind

ziek

verward

= ik begrijp het niet

gefrustreerd

= ik kan het niet

= iemand begrijpt mij niet

= ....

IK VOEL ME NIET GOED

→ Wat kan ik doen?

1 VERTEL HET AAN...

- een leerkracht
- de leerlingbegeleider
- de vervolgschoolcoach

→ vraag na de les of jullie even kunnen praten of stuur een mail via Smartschool

2 CHAT MET AWEL

= een website waarop je anoniem met vrijwilligers kunt chatten over problemen, angsten, zorgen, vragen, en nog veel meer

→ scan de QR-code

Bonnie Smits